

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om afgift af spiritus m.m.

(Lovforslag nr. L 162. Fremsat 29/2 80. Første behandling 18/3 80. Betænkning 18/4 80).

Der var stillet 15 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Camre (S):

Lovforslaget om nye afgiftssatser på spiritus er udtryk for de ændringer, som må anses for at være nødvendige efter EF-dommen for nylig, og det, der jo er hovedspørgsmålet for behandlingen her i dag, er, om vi skal gå over til anvendelsen af en ren literafgift eller vi skal have en literafgift kombineret med en værdiafhængig afgift.

Det er socialdemokratiets opfattelse, at det ikke vil være rimeligt at beskatte varer, der har en helt forskellig værdi, med den samme skattesats. Man kunne drage sammenligninger til andre punktbeskattede områder, f. eks. motorkøretøjer, og sige, at princippet om en fast literafgift i virkeligheden ville svare til, at man betalte registreringsafgift af motorkøretøjer med den samme sats, hvis motorstørrelsen var den samme, uanset om det var en bil i en meget kostbar udførelse eller det var en meget skrabet vogn. Det mener vi ikke vil være rimeligt, og vi mener, at en afgift

af denne art vil indebære en relativ begunstiggelse af de dyre varer.

Jeg har bemærket, at fremskridtspartiet, der har stillet ændringsforslag om en literafgift på 197 kr., i bemærkningerne dertil siger følgende:

»I prisrelationerne mellem de forskellige spiritustyper er afgiftslovgivningen mest neutral ved en ren literbeskatning. Det kan ikke være skattelovgiverens sag at påvirke forbrugerne ind i en anden forbrugssammensætning mellem forskellige spiritusarter end den, som de selv foretrækker. Slet ikke at skulle motivere dem til i særlig høj grad at drikke slavewhisky og anden mere uædel spiritus.«

Jeg synes nok, at det er en overordentlig omvendt konklusion, man her kommer til. For det eneste, som kunne opretholde prisrelationerne mellem forskellige varer og være neutralt i forhold til valget, ville jo være, hvis man baserede afgiften alene på varens værdi. Her vil man altså medvirke til at gøre den dyre vare relativt bedre stillet i forbrugerens valg end den billige vare. Det siger sig selv, at når den altafgørende del af prisen udgøres af selve afgiften til staten og den så er ens for varer, der i øvrigt er vidt forskellige, kommer de egentlige prisforskelle til at spille mindre ind.

De prisvirkninger, som vil opstå, er med det forslag, som er stillet af fremskridtspartiet, sådan, at en hel flaske Aalborg Taffel Akvavit med 70 cl med det spiritusindhold, som sådan en nu om stunder har – det er 45 pct. – vil blive ramt af en prisfordyrelse på 11 kr. 18 øre, mens en flaske de Luze Cognac eller en flaske Gammel Dansk Bitter i samme kvantum, 70 cl, ville falde med ca. 20 kr., altså en fordyrelse af den vare, der er billig i produktion, og en billiggørelse af den vare, som er dyr i produktion. Over for det står så regeringens forslag, som vil betyde en afgiftsforhøjelse på f. eks. en Jubilæums- eller Eksportakvavit på 3 kr. 19 øre, en nedsættelse af prisen på Gammel Dansk på 15 kr. 88 øre og på en flaske cognac, Larsen Cognac er nævnt her, en prisfordyrelse på 7 kr. 84 øre.

Vi mener nok, at det havde været ønskeligt, om vi ved denne anden behandling havde haft partiernes stilling gjort klar, men det har ikke været muligt at få alle partiers tilkendegivelse af, hvad de ønsker denne sag skal ende med, og det er noget ganske usæd-

[Camre]

vanligt, at det ikke er muligt at vide det ved en andenbehandling.

Jeg har forstået, at der er partier, som ikke ønsker at tage stilling i striden mellem modstridende erhvervsinteresser. Men vi mener fra socialdemokratiets side, at vores forslag er rigtigt, og vi håber, at forhandlingerne her i dag vil vise, at der kan opnås et flertal for socialdemokratiets forslag. Skulle det mod forventning vise sig ikke at blive tilfældet, må vi atter overveje denne sag.

Men jeg skal anbefale at stemme for de af ministeren stillede ændringsforslag og imod de af oppositionen stillede.

Ellemann-Jensen (V):

Som det fremgik af førstebehandlingen, var venstre i det store og hele positivt indstillet over for sigtet med ministerens lovforslag, men vi havde to betænkeligheder, som også blev trukket frem dengang. Den ene var spørgsmålet om de administrative problemer, som en sådan kombineret afgift måtte rejse. Det andet problem var spørgsmålet om, hvorvidt dette forslag nu også måtte anses at være i overensstemmelse med det pålæg, der blev givet Danmark i dommen fra EF-Domstolen.

Hvad det første angår, de administrative problemer, er der sådan set ikke blevet lagt skjul på fra ministerens side under udvalgsbehandlingen, at hans lovforslag er mere kompliceret end det hidtidige system og også end en fortsættelse af en ren literafgift. Det har man været ganske åben med. Det har derimod ikke været muligt at få klarhed over problemerne omkring EFs mulige reaktioner på dansk gennemførelse af en kombineret afgift. Vi har haft ministeren i samråd i udvalget, men det gjorde sådan set kun forvirringen og uroen hos venstre endnu større. Og på baggrund af den uklarhed, ministeren har skabt omkring Danmarks forhold til EF, kan venstre ikke støtte ministerens forslag om ny spiritusafgift.

Vi er ganske nervøse for, at en gennemførelse af ministerens lovforslag vil kunne skade danske interesser på en række tilgrænsende områder i EF-samarbejdet, og den frygt er blevet yderligere næret under udvalgsbehandlingen, ikke mindst på grund af ministerens udtalelser under samrådet. Vi kan altså ikke støtte ministerens forslag.

Så er der ændringsforslagene. Her kan venstre stemme for ministerens ændringsforslag ud fra det synspunkt, at de medfører en forenkling af hans oprindelige forslag.

Så er der stillet nogle ændringsforslag af hr. Glistrup, og det er jo i virkeligheden et helt nyt lovforslag, der herved fremkommer. Det er egentlig forbavsende, at det kan tillades på den måde, for det er jo stort set alle lovforslagets paragraffer, der foreslås ændret, og alene af den grund kan vi ikke tage stilling til disse ændringsforslag, men vil stemme imod dem. Dermed vil vi ikke afvise, at den tankegang, der ligger i ændringsforslagene, muligvis er den rigtige i relation til EF, men vi må først se et nyt lovforslag fra ministerens hånd. Det kan heller ikke være rimeligt over for de brancher, der berøres af dette, at et lovforslag pludselig skal gennemgå så massive ændringer mellem en første- og en andenbehandling, uden at man har haft mulighed for at forsøge at gøre indflydelse gældende.

Det er også ganske pikant at se, at fremskridtspartiet nu foreslår, at spiritusafgiften skal pristalsreguleres, og vel at mærke pristalsreguleres med et forbrugerprisindeks. Det vil altså sige, at fremskridtspartiet vil skabe en situation, der betyder, at hver gang man sætter afgiften i vejret og dermed bringer forbrugerpristallet til at stige, skal der lægges en ny afgift på. Man vil altså med andre ord lade spiritusafgiften skubbe sig selv i vejret med ganske vist ikke særlig store tal, men dog med noget, der vil kunne føles på afgiften. Jeg tror ikke, man har tænkt sig særlig grundigt om i fremskridtspartiet, da man kom med det forslag.

Venstre kan altså stemme for ministerens ændringsforslag, men må stemme imod hr. Glistrups forslag, og venstre kan ikke medvirke til lovforslagets endelige gennemførelse.

Gammelgaard (KF):

Det konservative folkeparti er imod det lovforslag om indførelse af en kombineret værdi- og literbeskatning af spiritus, som regeringens har fremsat.

Det afgiftssystem, regeringen foreslår, medfører særdeles store administrative vanskeligheder og indebærer mange muligheder for omgælse.

[Gammelgaard]

Der er tillige stor usikkerhed om regeringsforslagets overensstemmelse med EF-reglerne. Skatteministeren henholder sig udelukkende til danske fortolkninger af EFs holdning og lader sig ikke anfægte af EF-myndigheders udtalelser om, at det foreliggende lovforslag vil give anledning til en ny retssag mod Danmark. Efter det konservative folkepartis opfattelse bør der indføres et afgiftssystem, som med sikkerhed kan holde i EF-sammenhæng.

Regeringslovforslagets gennemførelse vil væsentligt forøge antallet af ledige inden for vin- og spiritusbranchen. Lavalkoholholdige kvalitetsvarer fremstillet i Danmark vil blive straffet, hvorimod billig højalkoholholdig spiritus solgt til dumpingpriser fra Øst- og Vestlande vil oversvømme det danske marked.

Derefter kommer hele spørgsmålet om grænsehandelen. Jeg står her med en artikel fra dagbladet Aktuelt torsdag den 17. april 1980, som bærer overskriften: »Stadig større spritfidus at købe ind lige syd for grænsen«. Det oplyses endvidere i artiklen, at i 1979 var der en prisforskel på 61,2 pct. på en flaske cognac i Vesttyskland og i Danmark. Året før var forskellen kun 60,9 pct. I 1979 var der en prisforskel på 69,9 pct. på en flaske gin i Vesttyskland og i Danmark. Året før var forskellen 65,5 pct.

Det foreliggende regeringslovforslag tager ikke i nær tilstrækkeligt omfang hensyn til hele spørgsmålet om grænsehandelen.

Efter vor opfattelse bør der indføres en literafgift. Her har vi så bemærket, at regeringen mener – og det mener også socialdemokratiet og SF ifølge deres betækningsbidrag – at literafgiften skal være på 197 kr. Det vil betyde en stigning i snapseprisen med 12 kr. Vi er ikke enige i denne opfattelse. Hvis man ser på det svar, udvalget har fået på sit spørgsmål nr. 4, fremgår det, at en ren literafgift, der giver samme forøgelse af punktafgiften på akkvavit som den foreslåede afgiftssats, skal være på 176 kr. 50 øre pr. liter af 100 pct. ethanolstyrke.

Regeringen mener, at dette medfører et provenutab. Det mener vi ikke. Tidligere afgiftsforhøjelser troede regeringen og fortalte regeringen folketinget gav provenugevinst. De gav provenutab. Der vil ikke blive tale om noget provenutab ved en literafgift på 176 kr. 50 øre, og det konservative folkeparti

agter at stille forslag om, at dette bliver løsningen på det problem, der er opstået ved, at vi er blevet dømt ved EF-Domstolen for overtrædelse af EF-reglerne på dette område – en ren literafgift på 176 kr. 50 øre.

Vort forslag vil være EF-medholdeligt, det vil begrænse grænsehandelen og sikre afgiftsprovenuet, det vil være let administrerbart, det vil ikke forøge prisen på snaps med mere end de 2 kr. 75 øre, som regeringen foreslår i sit lovforslag, og det vil i vid udstrækning kunne forene synspunkterne i den ellers så uenige branche.

Må jeg i øvrigt sige om specielt De Danske Spritfabrikker og afgiftsspørgsmålet, at spritfabrikkerne har jo den mulighed, at de kan nedsætte alkoholprocenten i akkvavitten og dermed holde en lavere udsalgspris.

Regeringens ændringsforslag ønsker vi ingen lod eller del i, og vi vil undlade at stemme; der er ganske vist tale om forbedringer, men det er jo af et lovforslag, som i øvrigt foreslår et uacceptabelt afgiftssystem.

Hr. Glistrups ændringsforslag, der bygger på en literafgift på 197 kr. og altså går ind på regeringens alternative tankegang med en prisforhøjelse for snapsen med 12 kr., kan vi naturligvis ikke støtte, det vil vi stemme imod.

Men alt i alt er der efter vor opfattelse ingen tvivl om, at det rigtige ville være at gennemføre en literafgift på 176 kr. 50 øre. Dermed vil en del af det spiritussalg, som foregår i udlandet til danskere, blive overført til Danmark, således at den mængde spiritus, der nu engang købes, købes i Danmark. Ud over de forskellige synspunkter, jeg i øvrigt her har fremført, er der heller ingen tvivl om, at det ud fra et alkoholpolitisk synspunkt vil være rigtigere at gennemføre det konservative forslag.

Glistrup (FP):

EF-jura er kommet til at spille en stor rolle ved behandlingen af denne sag, men det er nu ikke så kompliceret, som mange har forsøgt at få det til at se ud i de foregående indlæg. Forholdet er jo det, at EF ved sin dom fra februar måned i år klart har fastslået, at vi ikke kan have en spiritusafgiftslov med en paragraf om akkvavit, altså den nationale danske vare, hvori man siger: på den er der en lavere afgift end på al mulig udenlandsk

[Glistrup]

spiritus. Det er i hvert fald klar tale. Så kommer problemet, om man kan gå over til en regel som den, regeringen nu har foreslået, og da er det ganske tydeligt, at der ikke i nogen paragraf står, at akvavit skal være billigere og de andre dyrere. Så vidt er alt godt. Men når vi så begynder at kigge på forslaget's nærmere sammenhæng, kan regeringen faktisk ikke komme med nogen som helst saglig argumentation for sit forslag, ud over at man foreslår det på den måde for at opnå det resultat, som EF altså har sat en spærrebom for, nemlig at akvavit skal være billigere end anden spiritus. Alle de andre begrundelser, som er blevet fremført fra regerings og fra socialdemokratiets side, er jo så åbenbart dødsyge og uden enhver antydning af saglig holdbarhed, at kommer der en ny EF-sag, hvis regerings forslag skulle gå hen og blive vedtaget, er det noget, vi må se på med en stigende frygt, efterhånden som udvalgsbehandlingen er skredet fremad. Det har vist sig, at alle andre af regerings tanker, end at man vil favorisere spritfabrikkerne – favorisere kartofler fremfor kirsebær – er der overhovedet ikke hold i. Hvis man lægger afgørende vægt på, som de to foregående talere har gjort her fra talerstolen, at man vil have sikkerhed for, at man ikke handler EF-stridigt, må konklusionen blive, at man stemmer imod regerings forslag. Det er så ganske åbenbart, at det helt dominerende ved betragtningen af regerings forslag er, at fordi man vil gøre akvavitten billigere, vil man gennemføre en ordning, som er helt molboagtig – ville man have sagt, hvis man ikke var bange for at fornærme djurslændingene. Man ville indføre det synspunkt, at man går over til noget, der ikke kan lade sig administrere, nemlig ved at introducere grossistindkøbsprisen som et væsentligt element i afgiftsberegningen. Derfor må vi afvise regerings forslag, ikke alene af frygt for, hvad der vil ske i relation til EF, men først og fremmest fordi man går ind for noget, der er uadministrerbart: en ren literafgift. De begrundelser, som socialdemokratiet har givet, var oprindelig, at det skulle gavne den danske beskæftigelse. Det viste sig ikke at holde et hak, fordi man overhovedet ikke havde tænkt på, at kartoffelmarkerne nok ikke vil ligge brak, men at der vil blive dyrket noget nogle andre steder. Man havde slet ikke tænkt på, at der også er andre danske pro-

duktioner, end hvad der har at gøre med akvavit, bare noget dyrere danske produktioner som f. eks. det, der foregår inde i Peter Heerings virksomhed.

Så begyndte man at tale om, at betalingsbalancen ville blive gavnet af regerings forslag. Heller ikke det argument viste sig at kunne holde, tværtimod er regerings forslag ødelæggende for betalingsbalancen, og nu i dag, da vi skulle diskutere fremskridtspartiets ændringsforslag nr. 1, kom hr. Camre med en tredje grund, idet han introducere noget socialpolitik i foretagendet og sagde, at det måtte da være rigtigt, at den, der køber en billig bil, skal betale mindre i afgift end den, der køber en Rolls Royce. Men det er jo slet ikke den slags værdiforhold, der er mellem de forskellige spiritusmærker, og navnlig er det bestemt ikke den socialpolitiske betragtning på et område som alkohol, hvor hr. Camres argumentation ville føre til, at de, der absolut bare vil fylde sig op, fordi de er blevet alkoholvrag, kunne finde en eller anden billig vare. Det var faktisk det, hr. Camre sagde, så det var så asocialt, som det overhovedet kunne være.

Men det var altså socialdemokratiets begrundelse for, at man absolut ikke ville stemme for fremskridtspartiets forslag, og »man merkt die Absicht und wird verstimmt«, fordi der var den samme tilbøjelighed hos de to næste ordførere til ikke at ville stemme for fremskridtspartiets forslag. De kom med et par andre begrundelser. Venstres ordfører henviste til, at det jo kom til at fremtræde som noget juridisk fuldstændig nyt, men det er bare ikke rigtigt, for nok kan fremskridtspartiets tekniske ændringsforslag – ændringsforslag nr. 5 – se ud til at være lidt kompliceret og lidt langt, men der er bare ingen realitet i, at der er noget nyt i det; det er simpelt hen bare den gældende lov og de tekniske bestemmelser, som man selvfølgelig må omredigere for at få værdielementet ud af det, men der er ikke nogen som helst sprængning i forhold til forslaget's identitet i ændringsforslag nr. 5. Det er simpelt hen bare en konsekvens af ændringsforslag nr. 1, og derfor kan hr. Ellemann-Jensens begrundelse for, at venstre vil stemme imod fremskridtspartiets ændringsforslag nr. 1, simpelt hen ikke holde.

Og bedre var det i og for sig ikke med de konservatives begrundelse. Den gik på, at

[Glistrup]

man absolut ville have en literafgift, der var lavere end de 197 kr., nemlig 176 kr. 50 øre, og det er selvfølgelig altid populært på et hvilket som helst afgiftsområde, som man ved følges netop specielt af dem, der er interesserede i den pågældende branche, at tale om så lav en afgift som muligt, men i Danmarks økonomiske situation, når man skal betragte den som en helhed, har vi ikke råd til at gå ned på et mindre provenu af spiritusskatten.

Så siger de konservative, at de tror, der kommer det samme provenu ud af det. De konservatives ordfører erkendte faktisk, at det var en dumhed, de konservative begik, da de tilsluttede sig de tidligere års forlig om afgiftsforhøjelser på spiritussen, for det havde jo vist sig at gå helt anderledes, end de konservative havde regnet med, da man stemte for for nogle år siden, idet forbruget rent faktisk var faldet. Men på dette område skal vi nu ikke være så kede af, at der indtræder et faldende forbrug, for alkohol kan være en ganske streng fjende, specielt når den indtages i alt for stort og rigt mål, og derfor er de konservatives skræmthed over, at forbruget blev mindre med 197 kr. i afgift, hvad det vitterligt vil blive, end med 176 kr. 50 øre, i og for sig ikke noget, som vi behøver at tage så højtideligt og så alvorligt. De konservative mener, at der vil blive tale om en flytning af forbruget derved, at der er flere, som med 176 kr. 50 øre ville undlade at grænsehandle, ville undlade at købe i tax-free shops i forbindelse med udlandsrejser o. lign. Det er et argument, der på grund af den rent faktiske forskel mellem priserne i Danmark og i udlandet, uanset om man bruger 176 kr. 50 øre eller 197 kr., simpelt hen ikke holder, for selv 176 kr. 50 øre vil tilskynde folk til, i det omfang de overhovedet praktisk kan det, at købe whisky og cognac, og hvad der ellers er tale om, til udlandspriserne.

Hr. Ellemann-Jensen ironiserede noget over vort ændringsforslag nr. 4 og var ude i syvende decimal, da han sagde, at hvis folketinget på et eller andet tidspunkt forhøjer spiritusafgiften, ville det have en selvforstærkende tendens, hvis den skal reguleres efter forbrugerindeksen. Det er jo i den grad en skrivebordsteoretikerbetragtning, for det, som er det helt centrale, er, at vi skal ikke med disse faste beløb, som en literafgift vil indebære, komme ud i den situation, at spiritus-

afgiften, som årene går og inflationen skrider frem, bliver mindre og mindre tyngende. Det må være rigtigt at kombinere en spiritusafgift, der jo i allerhøjeste grad har ædruelighedsbetragtninger i sig også, med, at den holder den samme realtængde, som den har i øjeblikket, og derfor mener jeg ikke, at tinget skal lade sig voldføre af hr. Ellemann-Jensen til at stemme imod fremskridtspartiets ændringsforslag nr. 4.

Fremskridtspartiets sidste ændringsforslag, det, som har nr. 15 i betænkningen, er de tre hidtidige ordførere åbenbart ikke nået frem til at læse. Jeg håber, det kan nås undervejs, før vi skal til at stemme, for det er i virkeligheden et særdeles praktisk forslag. Deri foreslås nemlig, at den meget korte frist på en uge, som ministeren vil pålægge landets restauratører og købmænd, ikke skal være indispensabel, så jeg håber, man når at få læst ændringsforslag nr. 15, så man i hvert fald kan stemme for det.

Aase Olesen (RV):

Da mit partis ordfører, hr. Bernhard Baunsgaard, er forhindret i at være til stede, skal jeg på det radikale venstres vegne blot meddele, at vi ikke kan stemme for det foreliggende forslag.

Vi har i udvalget opfordret regeringen til at fortsætte forhandlingerne om en løsning, der kunne samle et flertal, men det har man ikke ønsket.

Vi anbefaler, at lovforslaget går tilbage til behandling i udvalget, og i konsekvens heraf vil det radikale venstre undlade at stemme til samtlige ændringsforslag.

Bollmann (CD):

Dette lovforslag har været genstand for stor opmærksomhed og interesse både her i huset og uden for huset. Det har i den forbindelse været interessant at se, hvordan nogle af tingets partier har bevæget sig i denne sag.

Socialdemokratiet – dvs. ministeren – har stædigt i lang tid holdt fast ved den kombination af værdi- og mængdeafgift, som næsten hele branchen og administrationen har advaret imod, og som i EF-sammenhæng i det mindste må beskrives som yderst tvivlsom. Men nu i allersidste øjeblik kan man af

[Bollmann]

betænkningen se, at man i givet fald er parat til at gå ind på fremskridtspartiets ideer.

Partiet venstre har haft meget svært ved at udtrykke, hvad det egentlig vil i denne sag, men jeg er da glad for i dag at høre, at man nu har fundet sine egne ben og er klar til at stemme ministeren ned.

Så har fremskridtspartiet stillet ændringsforslag, ikke alene om en afgift, som efter vores opfattelse er for høj, men også om en, der i takt med prisudviklingen stiger, dvs. reelt en slags værdibeskatning. Det må CD klart tage afstand fra.

Det radikale venstre stemmer imod uden i øvrigt at fortælle, hvad man ønsker. Det eneste ønske, vi har hørt, er, at udvalgsarbejdet bør fortsætte, og det kommer det måske så også til alene af den grund, at regeringen noget skjult bebuder ændringsforslag om en literafgift.

Ministeren har jo stillet en række ændringsforslag, der dels imødekommer en række ønsker fra de berørte brancher, dels forenkler reglerne. Det kan vi selvfølgelig ikke have noget imod, men da vi er imod princippet, og da vi må tro, at forslaget alligevel ikke har flertal, finder vi disse ændringsforslag overflødige og vil undlade at stemme hertil.

I øvrigt har ministeren nok været lige hurtig nok med at stille ændringsforslag; f. eks. er der et enkelt om udligningstillægget. Der har vel været en bestemt hensigt med at indføre og fastsætte det udligningstillæg, og en nedsættelse fremfor en total ophævelse ville vel nok have været mere rimelig. Men som jeg sagde før, finder vi disse ændringer uden interesse, når vi alligevel skal diskutere et helt andet princip.

Der har været megen diskussion om det EF-medholdelige i denne sag. Det er ikke lykkedes ministeren at overbevise udvalget, men det er ganske klart, at et andet system med en ren literafgift ikke vil give problemer, og derfor vil vi gentage vor anbefaling af den rene literafgift.

Jeg skal ikke her gå alt for langt ind på, hvor høj satsen bør være, men vi finder en sats på 197 kr. for høj, og jeg vil indtrængende bede ministeren om ved den endelige fastsættelse af satsen at tage hensyn til grænsehandelen, hvor problemerne jo er store, og hvor den uorganiserede del af spiritusindkøbene i mange tilfælde og i mange områder

overstiger den organiserede del. Jeg tror, ministeren let vil kunne få dette bekræftet ved henvendelse til toldvæsenet. Det retter en afgiftssats på 197 kr. ikke op på, men derimod lyder det rimeligt at fastsætte afgiften til det, en flaske snaps ville blive belastet med, hvis regeringens forslag var gået igennem, og det vil altså sige 176 kr. 50 øre. Hvis der kommer ændringsforslag, vil vi støtte det, og hvis ikke det kommer, vil vi selv stille det inden tredje behandling.

Men for at der ikke skal være tvivl, vil jeg gentage, at CD er imod regeringens lovfor-slag.

Arne Bjerregaard (KrF):

Der kan siges meget både for og imod det foreliggende forslag, og det ses jo også af de stillede ændringsforslag. Vi erkender stadig væk, at en kombineret liter- og værdiafgift tager hensyn til dansk akvavit og også tager et rimeligt hensyn til de kartoffelavlere, som leverer til spritfabrikkerne. På den anden side må vi også sige, at en ren literafgift tager hensyn til det administrative, og at en ren literafgift har en positiv effekt på grænsehandelen. Jeg skal da gerne indrømme, at vi på ny i kristeligt folkeparti har undersøgt forholdene og behandlet dem indgående i vores gruppe, og vi er altså på ny kommet til det resultat, at vi af administrative hensyn, af hensyn til grænsehandelen og af hensyn til vores renommé i EF må vælge en ren literafgift, og vi vil selvfølgelig i overensstemmelse hermed stemme for fremskridtspartiets forslag med de tilhørende konsekvensændringer.

Nu har jeg ikke fornemmelsen af, at fremskridtspartiets ændringsforslag bliver vedtaget, og derfor må jeg da sige, at så har vi overvejelser med hensyn til, hvorledes det skal gå ved tredjebehandlingen, for vi kan ikke forestille os, at ministeren kan stille et ændringsforslag tilsvarende det, som er stemt ned her ved andenbehandlingen; det ville ikke være fair. Altså kan ministeren ikke fremsætte et forslag på 197 kr. pr. liter.

Så har jeg bemærket de røster, der kommer fra nogle partier i højre side af salen her med hensyn til en nedsættelse af afgiften. Hertil må vi sige fra kristeligt folkepartis side, at så er vi ikke med, så vil vi ikke stemme for en ren literafgift. Vi ønsker ikke under nogen omstændigheder, at afgiften bliver

[Arne Bjerregaard]

sat ned, og det gør selvfølgelig, at vi nødvendigvis må sige til ministeren, at når vi ønsker en ren literafgift, skal den ikke være under 197 kr. Hvis ministeren ønsker at udnytte et flertal dertil, må vi i alt fald på ny overveje vores stilling med hensyn til såvel det foreliggende forslag som eventuelle ændringsforslag.

Mølgaard (DR):

De gamle grækere var jo et stærkt søfarende folk, og de stod undertiden over for valget mellem Skylla og Karybdis og syntes, at det var ret forfærdeligt at grundstøde på begge de klipper; det eneste rimelige var for dem at vælge det åbne farvand i midten i stedet for. For retsforbundet forekommer det indlysende, at EF-dommen vedrørende det danske spiritusbeskatningssystem rækker ved danske interesser i en grad, som ingen andre EF-lande ville finde sig i, man ville ganske enkelt negligere EF-dommen. Det ønsker retsforbundet principielt også at Danmark skal gøre i stedet for blot at bøje af og indføre et ud fra alle betragtninger, herunder også administrative, ringere spiritusbeskatningssystem, bare fordi der er faldet en EF-dom. Frankrig, England, Italien, Tyskland, ja, såmænd intet af de ni EF-medlemslande med Danmark som eneste undtagelse ville gøre det, og hvorfor skal vi da være mere katolske end paven selv, om jeg så må sige, mere EF-følgagtige end EF-kernemedlemslandene, de gamle medlemslande, de central- og sydeuropæiske medlemslande? Retsforbundet vender sig imod denne blinde EF-følgagtighed og ønsker principielt slet ikke nogen ændring af afgiftssystemet.

Retsforbundet lukker imidlertid ikke øjnene for den kendsgerning, at regeringen ikke vil betræde denne eneste rigtige vej, som vi anviser, men vil drage en konsekvens af EF-dommen på den ene eller den anden måde og helt konkret efter den model, som man her har stillet forslag om, eller efter en endnu mere EF-følgagtig opskrift, som EF-partierne på den borgerlige fløj her i salen med fremskridtspartiet som talsmand først og fremmest har slået til lyd for.

Vi agter også at drage en konsekvens af, at vort valg reelt kommer til at stå mellem, om jeg så må sige, skidt og kanel. Kanel er afgjort at foretrække. Hverken de konservative

partiers eller regeringens forslag er os kært, men det er for os at se dog alligevel ikke svært at overskue, at regeringens er det mildeste, mindst ringe og for øvrigt mindst EF-følgagtige. Uden nogen større kærlighed til regeringens forslag vil vi da drage en konsekvens heraf og af det forhold, at alternativforslaget fra de konservative partier er værre endnu. Det indebærer da i dag en afvisning fra vor side af fremskridtspartiets ændringsforslag og en tilslutning til regeringens ændringsforslag og så for øvrigt et forbehold vedrørende vor endelige afstemning ved tredjebehandlingen under indtryk af de informationer, der da måtte foreligge om alternativet til regeringens forslag.

Regeringen burde efter vor opfattelse slet ikke lægge noget lovforslag på bordet på dette område. Det bestående system er i denne sag det bedste, hvilket de konservative partier burde drage en lære af. Håbet er dog nok ikke stort dér, men vi vil forsøge ved ny kontakt til regeringen og socialdemokratiet at bevæge dette parti til fornuftens rand. Lykkes det ikke, skal der ikke være nogen tvivl om, at vi i hvert fald ikke medvirker til at sikre, at et endnu ringere system end noget af regeringen foreslået ringere vil blive gennemført.

Hans Jørgen Jensen (S):

Når man hører denne debat igen i dag, er der i hvert fald én ting, der for mig som afholdsmand undrer helt utroligt, og det er det provenu, dette kan give. Og det, som jeg undrer mig mest over, er, at hr. Gammelgaard kan sige, at ved at sætte literafgiften ned til 176 kr. 50 øre ville man opnå en bedre afholdspolitisk situation. Jeg synes, det lyder lidt inkonsekvent, for efter min opfattelse må der, når noget er billigere, vel egentlig drikkes mere for at få det samme provenu hjem. Derfor har jeg altså den stik modsatte opfattelse af den, hr. Gammelgaard giver udtryk for.

Det er jo ikke ofte, der tales om afholdspolitiske problemer i dette folketing, men jeg synes nok, det er værd at tage med ind i denne debat, at ca. 500.000 mennesker i Danmark lider under alkoholens forbandelser, og derfor kan jeg sige, at de spiritusafgifter, vi har i dette land, efter min opfattelse er alt for lave, og at man burde have benyttet den

[Hans Jørgen Jensen]

givne lejlighed her til at få en betydelig højere afgift.

Det kan godt være, at der bliver et par enkelte arbejdsløse på spiritusfabrikkerne, men jeg kan i hvert fald love for, at der vil være rigelig beskæftigelse andre steder, fordi det, der simpelt hen er tale om, er, at der er mange mennesker, som har behov for hjælp. Jeg bilder mig jo ikke ind, at man med en spiritusafgift vil kunne forhindre drikkeriet i Danmark, og derfor er der tale om, at mange tusinde mennesker har behov for hjælp og assistance ude omkring, både på arbejdspladserne og i den sociale sektor, fordi man skal have løst de spiritusproblemer, vi har. Derfor skal jeg da henstille til ministeren for skatter og afgifter, at han ved en anden lejlighed – for jeg forstår, det ikke kan være her – vil tage spørgsmålet op om endnu højere afgifter end dem, vi har i dag.

Må jeg i øvrigt bringe noget helt nyt på bane, for jeg fik i forbindelse med den sidste debat her i folketinget om dette emne et brev fra vinhandlerforeningen – så vidt jeg ved, hedder den noget sådant – om, at jeg havde misforstået både det ene og det andet. Jeg synes, det ville være en god idé, om vores vinfabrikanter og spritfabrikkerne og bryggerierne fik lov til at betale en afgift, som de kunne betale særskilt til det afholdsoplysende arbejde i Danmark. Jeg kan da sige, at det kunne være en særdeles god ting, om disse virksomheder gjorde det frivilligt, sådan at de i virkeligheden også medvirkede til, at der blev udført et oplysningsarbejde for at få folk til ikke at overdrive nydelsen, hvis man kan tale om nydelse i forbindelse med spiritus. At man altså, når det drejer sig om spiritus, også fra disse bryggeriers og fabrikanter side hjalp til med at få et oplysningsarbejde sat i gang, sådan at man i hvert fald fik en indstilling til spiritus, der var anderledes end den, det overforbrug, som vi har i dagens Danmark, er udtryk for.

Jeg skal sluttelig sige, at jeg mener også, at spørgsmålet om hele grænsehandelen kunne løse sig selv. Man kunne jo lade være med at sælge spiritus ved grænsen, så var disse problemer nemt klaret. Det vil jeg da bare foreslå som en idé.

Endelig til allersidst skal jeg sige, at jeg håber, man fra kristeligt folkepartis side – jeg ved da, at der er én, som er indstillet på, at vi skal have en anden alkoholpolitik i Dan-

mark – i hvert fald ikke går med til det af fremskridtspartiet stillede forslag, for det vil le medføre fordyrelser på en lang række ting, whisky m.v., og derfor er det ikke acceptabelt, det skal have en anden drejning.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Lad mig begynde med at takke for den tilslutning, som et betydeligt flertal har givet til de af mig stillede ændringsforslag. Med disse ændringsforslag har regeringen imødekommet nogle af de ønsker, der blev fremsat under første behandling, bl.a. af venstres ordfører, og som i øvrigt er fremsat over for udvalget af formanden for Vinhandlerforeningen for Danmark.

Med de foreslåede ændringer vedrørende kvantumsrabatter og den afgiftspligtige minimumsværdi nås der en bedre konkurrencemæssig situation inden for branchen, og ved at ophæve bestemmelsen om udligningstil lægget for indførte varer opnås der en meget klar administrativ forenkling. Det være sagt til hr. Bollmann.

Andre ændringsforslag tilsigter ligeledes en lettelse for de afgiftsberigtigende virksomheder, og jeg finder det derfor også meget tilfredsstillende, at der er så bred tilslutning til disse ændringsforslag, som det her er kommet til udtryk.

I øvrigt vil jeg om den betænkning, som skatte- og afgiftsudvalget har afgivet, sige, at den jo ikke indeholder megen vederkvægelser, og nogle mindretalsudtalelser forekommer mig temmelig vanskelige at forstå. Her tænker jeg bl.a. på den radikale udtalelse, som fru Aase Olesen også var inde på. Man siger, at bestræbelserne i udvalget for at nå til enighed om et forslag burde være fortsat. Nu skal jeg jo ikke blande mig i udvalgets forhandlinger, men det står mig meget uklart, hvilket forslag man efter fru Aase Olesens opfattelse skulle nå til enighed om.

Hr. Mølgaard sagde, at regeringen har draget den konklusion af den dom, der faldt i EF, at man nødvendigvis måtte ændre i vores afgiftslovgivning, og det er korrekt, sådan forholder det sig. Det er åbenbart, at vi ikke kan køre videre med et literafgiftssystem som det, vi kender, med én sats på akvavit og en højere sats på al anden spiritus. Vi er forpligtede til at ændre i den nuværende afgiftsstruktur. Men jeg vil gerne un-

[Ministeren for skatter og afgifter]

derstregte, at det er et forslag, som ikke tilsigter at ændre provenuet, men som alene tilsigter at ændre afgiftsstrukturen. Og her er det jo klart, at der reelt foreligger tre muligheder. Man kan vælge en ren værdiafgift, man kan vælge en ren literafgift, og man kan vælge en kombination af en værdi- og en literafgift.

Den rene værdiafgift kan vi jo straks se bort fra; der er heller ikke nogen, der har talt om den. Valget står altså mellem den rene literafgift og den kombinerede liter- og værdiafgift, og her er det rigtigt, som flere ordførere har været inde på, at der ikke er tvivl om, at set ud fra en administrativ synsvinkel – og det hvad enten man anskuer problemet fra spiritusbranchens eller fra toldvæsenets side – vil en ren literafgift være at foretrække. Det er klart, at det er lettere at håndtere en afgift, der udtrykkes i kroner og øre, af en bestemt mængdeenhed, end en afgift, der fastsættes til en bestemt procent af en eller anden værdi.

Men man kan nu desværre ikke altid klare sig med de administrativt set nemmeste løsninger, og det er vist også ofte kommet til udtryk i denne sal. Der kan være andre hensyn, som er mere tungtvejende.

Som jeg allerede har sagt det, har det været regeringens opfattelse, at man med lovforslaget ikke skulle tilsigte at foretage indgreb af økonomisk-politisk karakter, men alene tage stilling til, hvordan den fremtidige struktur skulle være, og det er også på den baggrund, jeg har sagt, at alternativet til regeringens forslag er en literafgift på 197 kr. Det er jo også det forslag, der foreligger fra hr. Glistrups side til afstemning som et ændringsforslag i dag.

Uden at jeg i øvrigt skal kommentere nogen af de argumenter, der har været fremme i så henseende, også fra hr. Ellemann-Jensens side, vil jeg da gerne tilkendegive min enighed med hr. Ellemann-Jensen om, at det er regeringens opgave at fremsætte lovforslag, som bringer vores lovgivning på dette område i overensstemmelse med vore traktatlige forpligtelser. Ingen tvivl om det. Men jeg er også nødt til at sige, at sådan som ordførerne har formuleret sig i dag, ikke mindst hr. Arne Bjerregaard, er der for mig ingen tvivl om, at regeringens forslag må komme til afstemning her i salen, således som det er fremsat, og med de ændringsforslag, som vil

blive vedtaget i dag med et ikke ubetydeligt flertal.

Jeg mener også, det er rimeligt, at folketinget får lejlighed til at tage stilling til dette forslag. Forslaget afvejer nemlig på rimelig måde de modstående hensyn, der åbenbart er inden for branchen. Men der er også taget klart hensyn til beskæftigelsen og til betalingsbalancen, og her vil jeg gerne sige til hr. Glistrup, at uanset hvor mange sprogløst man evner at formulere, både i betænkninger og her i salen, kan man ikke dække over den enkle kendsgerning, at en literafgift på 197 kr. ganske alvorligt vil svække akvavitens konkurrencemæssige stilling over for andre udenlandsk producerede spirituøse drikke. Så kan man jo uddrage konsekvenserne af denne enkle kendsgerning.

Jeg skal efter disse mere principielle betragtninger gøre nogle bemærkninger om en del af de emner, som i øvrigt har spillet en rolle både under udvalgsarbejdet og i debatten her i salen i dag, og jeg vil gerne begynde med forholdet til EF.

Det er naturligvis vigtigt for regeringen, at den foreslåede lov ikke strider mod EFs bestemmelser. Skatte- og afgiftsudvalget har fra justitsministeriet og udenrigsministeriet fået et meget fyldigt notat, der viser, at dette heller ikke er tilfældet. Notatets konklusion er, at da lovforslaget ikke indeholder nogen afgiftsmæssig sontring, kan det ikke antages at stride mod dommen i snapsesagen eller mere generelt mod artikel 95 i Romtraktaten.

Nu kunne jeg forstå, at man havde rettet indsigelser mod dette, hvis der havde været tvivl, men både de eksperter, vi råder over inden for tolddepartementet, justitsministeriets eksperter og udenrigsministeriets eksperter udtaler sig entydigt om dette spørgsmål.

Må jeg så i øvrigt i anledning af de udtalelser om lovforslagets EF-sammenhæng, som fra venstre, det konservative folkeparti og centrum-demokraterne er fremkommet i betænkningen, og som også er fremhævet i ordførertalerne her i dag, benytte lejligheden til at tage til orde mod den misvisende opfattelse, der tilsyneladende hersker vedrørende Kommissionens holdning til spørgsmålet om en ny retssag. Som bekendt fremsatte kommissær Burke, under hvem afgiftsspørgsmål sorterer, allerede den 29. februar, altså samme dag lovforslaget blev fremsat, nogle – det må jeg erkende – for en kommissær usæd-

[Ministeren for skatter og afgifter]

vanlige og meget lidt venlige bemærkninger. Han mente ikke, at akvavittens prisfordel i forhold til bl.a. whisky blev reduceret i tilstrækkeligt omfang. Han har imidlertid senere gentaget sin kritik, men i en betydeligt afsvækket form og med fremhævelse af, at udtalelserne stod for hans egen regning. Det forholder sig da også således, at der indtil nu ikke foreligger nogen stillingtagen fra officielt hold i Kommissionen til de juridiske aspekter i sagen. Der er derfor intet grundlag for at mene, at Kommissionen vil anlægge, endsige kunne vinde, en ny retssag.

Jeg vil også tillade mig at tvivle på, at Vin og Spiritus Organisationen i Danmark, VSOD, der nok især repræsenterer udenlandske producenters interesser, men som også bør være interesseret i at sikre rimelige forhold inden for branchen, vil presse på for at få en retssag mod Danmark. Det afgørende må være, at beskattningen er således indrettet, at alle varer, dvs. både indenlandske og udenlandske, beskattes med samme afgiftsats, således som det er tilfældet efter lovforslaget.

Det konservative folkeparti og centrumdemokraterne har jo på ny i dag og også i betænkningen givet udtryk for, at det foreliggende lovforslag ikke i tilstrækkeligt omfang tager hensyn til hele spørgsmålet om grænsehandelen. Jeg ved oprigtig talt ikke, hvad der menes hermed, for det er vel ikke således, at disse partier gør sig skyldige i den fejltagelse at tro, at det er den billige spiritus i Tyskland, der får folk til at tage over grænsen på indkøbture? Toldvæsenets erfaringer viser, at det kun er i ringe omfang, danske rejsende ulovligt tager spiritus med tilbage, men det hænder naturligvis. Skulle man fjerne enhver indsmuglingsrisiko, ville det være nødvendigt at sænke den danske spiritusafgift til det tyske niveau, det vil sige til 17 kr. for en hel flaske spiritus. Jeg går ud fra, at det heller ikke er det, man forestiller sig vi skal gøre, og derfor er der faktisk ikke meget hold i den argumentation, der er fremført fra de konservative og fra centrumdemokraterne i denne sag.

Det sidste af de problemer, jeg vil omtale, er det administrative besvær, som utvivlsomt er knyttet til en kombineret liter- og værdiafgift, når man sammenligner med en ren literafgift. Også her vil jeg gerne advare imod overdrivelser. Danmarks største vin- og

spiritusgrossist, FDB, har klart udtalt, at man er parat til hurtigt og nemt at arbejde efter det nye system. Dertil kommer, at jeg har stillet en række ændringsforslag, som på det givne grundlag, altså den kombinerede afgift, repræsenterer klare administrative forenklinger og lettelser. Hertil vil jeg gerne føje, at toldvæsenet som sædvanlig hurtigst muligt efter lovforslagets vedtagelse er parat til at give branchens virksomheder den fornødne såvel mundtlige som skriftlige vejledning, og det er ikke nogen uoverkommelig opgave i betragtning af, at det kun drejer sig om ca. 250 virksomheder. Det er jo kun spiritusgrossister, denne lov henvender sig til, ikke købmænd, tobaksforretninger, supermarkeder og de enkelte brugsforeninger.

Med disse bemærkninger skal jeg slutte min gennemgang af de spørgsmål, der er rejst i tilknytning til det foreliggende lovforslag, og jeg opfordrer folketingets medlemmer til at stemme for vedtagelsen af de ændringsforslag, jeg har stillet i betænkningen.

Ellemann-Jensen (V):

Ministeren er her kommet med nogle bemærkninger om lovforslagets EF-side, som bestyrker den betænkelighed, vi nærer i venstre med hensyn til ministerens lovforslag.

Ministeren siger, hvad vi ikke har hørt før, at EF-kommissær Burke skulle have udtalt sig for egen regning, da han så stærkt tog afstand fra ministerens forslag, og det viser, at ministeren dog har misforstået noget omkring EF-Kommissionens rolle i De europæiske Fællesskaber. En kommissær udtaler sig naturligvis ikke for egen regning. Når ministeren siger sådan, antyder han jo ligefrem, at kommissæren skulle varetage særinteresser, og hvis det er det, ministeren mener, så er det en ganske alvorlig beskyldning at rette imod en kommissær i EF-Kommissionen.

Det seneste, der foreligger i den lange række af udtalelser, vi har modtaget omkring EF-Kommissionens holdning til ministerens forslag, siger ganske utvetydigt, at man med alle de midler, traktaten hjemler, vil forsøge at hindre en gennemførelse af dette lovforslag. Hvis det er en mildnet holdning, så kunne jeg godt tænke mig at vide, hvad kommissær Burke egentlig helt konkret sagde til ministeren, da de ansigt til ansigt talte om tingene.

[Ellemann-Jensen]

Vi har jo også fået oplyst, at ved den lejlighed er spørgsmålet om 3 døgn's reglens eventuelle fortsættelse blevet draget ind i debatten. Nu har vi ikke mulighed for i diskussionen her at gå nøjere ind på, hvad der er sagt under udvalgsbehandlingen, men jeg skal da sige, at dette problem anser vi i venstre for at være et særdeles kildent problem. Vi ville finde det urimeligt, hvis vi risikerer at komme i en situation, hvor vi indfører et nyt og administrativt besværligt afgiftssystem med udsigt til, at dette system måske inden for en periode på et års tid eller to skulle afløses af et af de systemer, man har haft på et tidligere tidspunkt. Det vil ikke være rimeligt over for de brancher, som man på den måde pålægger nogle vældige omlægninger af administrative rutiner, og den situation finder vi det ikke rimeligt at skulle gå ind i.

Vi har rådet ministeren til at tage den lidt med ro med hensyn til dette lovforslag. Prøv at få det diskuteret noget grundigere igennem, prøv at sætte det i sammenhæng med så mange andre ting. Men ministeren har travlt, og det vil ministeren så høste sin løn for på fredag, når hans forslag bliver nedstemt.

Gammelgaard (KF):

Ministeren brugte betegnelsen »funktionær« om EF-kommissæren på dette område. Jeg synes nok, det er en temmelig stærk udtalelse af en forhåbentlig ansvarlig dansk minister. Det drejer sig her om, at man fra officielt EF-hold, fra EF's talsmand på det pågældende område, har udtalt, at man med ethvert middel, EF-traktaten hjemler, vil bekæmpe det lovforslag, regeringen har fremsat.

Ministeren siger endvidere, at indtil nu er der ikke taget stilling fra officielt hold i EF. Det må jeg bestride med det, jeg her har sagt, men jeg vil i øvrigt gerne spørge ministeren, hvis ministeren er af den opfattelse, om det er sådan, at man vil tage dette spørgsmål op ved eventuelle kommende møder i EF-regie om dette område.

Ministeren ville også her påpege, at grænsehandelen kun er af meget ringe omfang, så derfor er der stort set ikke noget problem med hensyn til indførsel af udenlandsk spiritus til Danmark. Her taler kendsgerningerne ganske imod ministeren. Alle de undersøgel-

ser, der foreligger, viser, at både den organiserede og den uorganiserede grænsehandel er af meget stort omfang og i øvrigt, når vi taler om afgiftsprovener, fratager den danske statskasse et ret så stort provener.

Jeg vil gerne sige til hr. Hans Jørgen Jensen, at man bedes bemærke, at regeringsforslagets gennemførelse betyder, at lavalkoholholdige kvalitetsvarer fremstillet i Danmark vil blive straffet afgiftsmæssigt, hvorimod billig, højalkoholholdig spiritus vil blive indført i væsentligt omfang på det danske marked. Derfor er det også, vi siger, at også ud fra en alkoholpolitisk betragtning er regeringens forslag uacceptabelt.

Endelig vil jeg sige, at hvis man forhøjer spiritusafgiften, så kan det godt medføre et mindre salg i Danmark, men det har jo ikke medført et mindre forbrug, når man har forhøjet spiritusafgiften, snarere tværtimod. Derfor foreslår vi, også ud fra en valutamæssig betragtning, at man med en folketingsvedtagelse om en nedsættelse af afgiften sørger for, at den spiritus, der nu engang købes af danskere, i større omfang købes i Danmark fremfor i udlandet.

Glistrup (FP):

Med kristeligt folkeparti som den eneste hæderlige undtagelse ser det efter debatten ud til, at de andre 8 partier vil stemme nej til fremskridtspartiets ændringsforslag nr. 1. Jeg vil meget gerne advare kraftigt herimod. Efter de udtalelser, der er faldet nu i dag, er det den rene og skære russiske roulet, man indlader sig på fra de 8 partiers side, hvor det er ganske givet, at adskillige partier vil blive tabere, og at tabet altså vil ramme som revolverkuglen på fredag. Det er uundgåeligt – hvis man forsøger at holde hovedet koldt efter den debat, man nu har hørt.

Ministeren siger, at han vil fremture med hensyn til, at han på fredag vil have regeringens forslag til endelig afstemning i den udformning, det har, altså en kombineret værdi- og literbeskatning. Det vil altså sige, at hvis man får nedstemt fremskridtspartiets forslag om literbeskatning i dag, så risikerer de partier, som er med til at stemme det ned, at de på fredag kommer til at stemme for, kommer til at opleve, at ministeren får gennemført et forslag, som tilsyneladende er EF-stridigt. Det, man skal stemme om ved

[Glistrup]

fremskridtspartiets ændringsforslag nr. 1 i dag, er jo, om man foretrækker ministerens forslag eller en afgift på 197 kr. literen. Det er den eneste ting, man stemmer om ved afstemningen om ændringsforslag nr. 1 i dag. Med de begrundelser, vi har hørt fra et stort antal partier her i dag, er det helt uforståeligt, at man tør løbe risikoen ved, at man siger: vi stemmer imod fremskridtspartiets forslag, og så risikerer vi altså, at ministeren får sit forslag gennemført på fredag.

Men det ligger jo hårfint. Det kan jo også godt være, at ministerens forslag på fredag bliver forkastet, og hvis ministerens forslag på fredag bliver forkastet, uden at der er nogen ændringsforslag i øvrigt, så vil situationen være den, at den nugældende lov, som er den, EF-Domstolen har kendt ulovlig, stadig vil være gældende ud i en eller anden fjern og usikker fremtid, der måske kan blive udskudt i månedsvis mellem kommende folketingsvalg. Det vil altså reelt sige, at vi har nul spiritusskat i Danmark, for de forskellige firmaer i branchen vil selvfølgelig nægte at betale afgift i henhold til den lov, som vitturlig er kendt aldeles ulovlig. Det er bestemt heller ikke noget, der kan være foreneligt med noget som helst af de 10 partiers programmer.

Så kommer hr. Gammelgaard og siger, at han på fredag vil stille et ændringsforslag om en anden literafgift end 197 kr., nemlig 176 kr. 50 øre. Ja men al right, det kan hr. Gammelgaard da gøre under alle omstændigheder, hvad enten man har stemt ja til fremskridtspartiets forslag i dag eller ej, men det er unægtelig et bedre sikkerhedsnet, at man først har fået det ændret til en literafgift, end at man kommer med de 176 kr. 50 øre som et ændringsforslag til dette meget usikre linedanser i forhold til, at ministerens forslag vil være det andet alternativ, når vi kommer hen til fredagen.

Jeg kan derfor kun appellere til, at man nu holder hovedet koldt og man ikke i velbehagelighed om tirsdagen er med til som sædvanlig at kule et fremskridtsforslag ned, at man tænker sig om. Der kommer altså en dag efter denne, nemlig på fredag, hvor man har skabt sig en særdeles ubekvem position.

Med hensyn til hr. Ellemann-Jensens indvendinger om, at der skal visse tekniske ændringer til for at få værdielementet ud af ministerens forslag, flytter nissen jo 100 pct.

med, hvad enten literafgiften skal være 197 kr. eller 176 kr. 50 øre, så hr. Gammelgaard bliver simpelt hen nødt til, hvis han som bebudet vil foreslå de 176 kr. 50 øre til på fredag, at tage alle de tekniske ændringer med, som fremgår af fremskridtspartiets ændringsforslag nr. 5.

Derfor vil jeg meget stærkt her, hvor der er ca. fem minutter til vi skal stemme om ændringsforslag nr. 1, opfordre til, at man forsøger at tænke logisk. Jeg er bange for, at logikken hos de 8 partier, der tilsyneladende i øjeblikket er indstillet på at stemme imod fremskridtspartiets ændringsforslag, svigter hos dem alle 8, og at man for manges vedkommende vil komme til at høste ulykkelige resultater på fredag af den holdning.

Bollmann (CD):

Ministeren sagde bl.a., at der ikke var hold i vores argumentation med hensyn til spørgsmålet om grænsehandelen. I den forbindelse vil jeg gerne spørge ministeren, om han vil hævde, at afgiftsstigninger er uden virkning på antallet af ulovlige indførsler. Jeg kan også spørge på en anden måde for at gøre det lettere, om ministeren er uvidende om den kendsgerning, at antallet af smuglerier konsekvent er steget efter hver eneste afgiftsforhøjelse.

Jeg har et andet spørgsmål til ministeren, og det er på baggrund af de kommentarer, der er kommet heroppefra omkring alkoholpolitikken. Er det ikke sådan, at samtidig med at alkoholforbruget, i hvert fald afgifterne, er stagneret, så er alkoholmisbruget alligevel vokset gennem de senere år?

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Hr. Ellemann-Jensen mente, at jeg må have misforstået kommissær Burkes rolle. En kommissær kan ikke udtale sig for egen regning, han må udtale sig på Kommissionens vegne. Jeg er naturligvis bedrøvet over, at det, jeg har givet udtryk for, også i samråd med folketingets skatte- og afgiftsudvalg, ikke bliver accepteret, og derfor må jeg jo så henholde mig til en indberetning fra EF-repræsentationen i Bruxelles, dateret den 7. marts 1980, og hr. Ellemann-Jensen husker, at den første udtalelse fra kommissær Burke kom den 29. februar. Efter at repræsentationen havde givet en redegørelse for den dan-

[Ministeren for skatter og afgifter]

ske regerings holdning, takkede Burke for denne redegørelse, og han lagde vægt på, at der nu udfoldes seriøse bestræbelser for at nå til en politisk løsning. Han stillede sig tøvende over for formålstjenligheden i nye juridiske overvejelser og udredninger fra Kommissionens side. De af ham fremførte synspunkter vedrørende det nye lovforslags traktatmedholdelighed dækkede som anført hans personlige vurdering, Kommissionen som sådan havde ikke taget stilling til spørgsmålet. Hr. Buus Henriksen, der deltog i mødet, har efterfølgende bekræftet, at dette er tilfældet. Nu har jeg forstået, at udvalgsarbejdet skal fortsætte, og det vil måske så være formålstjenligt, at der fremsendes en kopi af denne indberetning fra EF-repræsentationen i Bruxelles, dateret den 7. marts 1980, til folketingets skatte- og afgiftsudvalg. Det er i øvrigt i overensstemmelse med det, jeg har meddelt udvalget indtil flere gange.

Så siger hr. Ellemann-Jensen: ja men er det nu sådan, at man lægger op til, at dette system, som regeringens foreslår, skal afløses på et senere tidspunkt? Også dette har jeg tidligere under samråd med skatte- og afgiftsudvalget givet udtryk for ikke er tilfældet. Det er vores opfattelse, at dette forslag klart afbalancerer de modstående hensyn, der er inden for branchen, og at vi på en rimelig måde har taget hensyn til de beskæftigelsesmæssige synspunkter og betalingsbalancesynspunkter, som kan gøres gældende i denne sag.

Endelig siger hr. Ellemann-Jensen, at ministeren havde så forfærdelig travlt, og at man måske kunne have nået et resultat, hvis ikke man havde haft så travlt – sådan måtte jeg forstå hr. Ellemann-Jensen. Jeg er nødt til at spørge, hvad der ligger i en sådan udtalelse. Jeg har jo over for udvalget klart begrundet, hvorfor denne sag haster. For det første er det en hvilken som helst regerings pligt så hurtigt som overhovedet muligt at bringe den danske lovgivning i overensstemmelse med vore traktatretlige forpligtelser. For det andet ved hr. Ellemann-Jensen, at der for øjeblikket kører erstatningssag mod den danske stat på grundlag af den afgørelse, der er truffet af EF-Domstolen, og hvis det skulle vise sig, at Danmark taber denne erstatningssag, så vil der også af andre utvivlsomt blive rejst erstatningskrav mod staten. Jeg ved ikke, om der gør det, men mulighe-

den foreligger, og det betyder naturligvis, at en ansvarlig regering så hurtigt som overhovedet muligt må bringe sin lovgivning i overensstemmelse med vore traktatretlige forpligtelser. Derfor haster sagen, og jeg har også forstået tidligere, at hr. Ellemann-Jensen faktisk accepterede, at denne sag hastede.

I øvrigt har jeg forstået, at udvalget var færdig med at bearbejde dette forslag, og at det ikke er sådan, at man har forsøgt at fremskynde drøftelserne eller behandlingen i udvalget, men at man faktisk har fået den tid, man havde behov for.

Tilbage bliver derfor, om der, skal vi sige er nogen politiske muligheder, om det, hr. Ellemann-Jensen her fra talerstolen udtaler, er udtryk for, at det er muligt for venstre på et tidspunkt at tilslutte sig forslaget, eventuelt med visse ændringer, eller hvad ligger der i den udtalelse, hr. Ellemann-Jensen er fremkommet med fra talerstolen?

Hr. Gammelgaard hævdede, at jeg skulle have betegnet kommissær Burke som »funktionær«, eller hvad ved jeg. Jeg har overhovedet ikke brugt det udtryk, og det vil hr. Gammelgaard kunne gøre sig bekendt med, hvis han ellers vil orientere sig i fortrykket, når det foreligger. I øvrigt kan jeg henholde mig til, hvad jeg har svaret hr. Ellemann-Jensen.

Så har jeg nogle bemærkninger om grænsehandelen, og det er både til hr. Bollmann og til hr. Gammelgaard. Der er kendsgerningerne, at selv om man fulgte forslaget om at nedsætte afgiftssatsen på al anden spiritus til 167 kr. 50 øre, hvilken sats gælder for akvavitten i dag, ville det betyde, at en hel flaske whisky fortsat ville have en afgift på 47 kr., hvorimod den tyske afgift fortsat er 17 kr. pr. helflaske. Ja men det er jo helt uforståeligt, hvis hr. Gammelgaard og hr. Bollmann vil postulere, at dette er tilstrækkeligt til at afvikle interessen for at erhverve sig billig tysk spiritus. Og hvis man følger hr. Gammelgaards forslag om, at det ikke skal være 167 kr. 50 øre, men 176 kr., så er afstanden altså endnu større.

Jeg synes godt, jeg vil sige til hr. Bollmann, der jo har en fortid og måske også en passiv nutid i toldvæsenet, at der i 1976 – det ved jeg ikke om hr. Bollmann er bekendt med – blev foretaget to undersøgelser af ca. 17.000 indrejsende med bopæl i toldområdet. 89 pct. af disse rejsende medbragte ikke spi-

[Ministeren for skatter og afgifter]

ritus, 9 pct. medbragte 1 flaske spiritus og 2 pct. mere end 1 flaske. Det foreligger ikke oplyst, hvor stor en del af den nævnte spiritus der var indsmuglet, men taget i betragtning, at grænsen også passerer af rejsende, som lovligt kan medbringe op til 2 flasker spiritus, er omfanget af indsmuglet spiritus ifølge den nævnte undersøgelse i hvert fald af ringe størrelse. Ved en senere, men mindre omfattende undersøgelse i 1978 medbragte 93 pct. af de adspurgte rejsende ikke spiritus, 5 pct. medbragte 1 flaske og 2 pct. mere end 1 flaske. Det er kendsgerningerne omkring grænsehandelen, og der er ikke meget hold i den argumentation, hr. Gammelgaard og hr. Bollmann er kørt frem med.

Hr. Gammelgaard hævder, at det ikke behøver at få provenumæssige konsekvenser, hvis man sænker afgiftssatsen, og hr. Gammelgaard postulerer også, at man ved tidligere afgiftsforhøjelser ikke har fået provenustigninger, men provenufald. Dette er en helt urimelig påstand at komme med. Påstanden lader ganske ude af betragtning, at afgiftsforhøjelsen i 1977 – det må være den, der henyttes til – medførte en stærk hamstring op til det tidspunkt, hvor de forhøjede priser slog igennem. Hvis man korrigerer for dette, så er der ifølge toldvæsenets beregninger tale om, at forhøjelsen i 1977 gav et merprovenu på ca. 100 mill. kr. Det er kendsgerningerne. Og hr. Gammelgaard ved også, at salget rettede sig op i 1978. Det er oplysninger, som hr. Gammelgaard ingen interesse har i at videregive til Folketinget.

(Kort bemærkning).

Ellemann-Jensen (V):

Den oplysning, som ministeren lige har givet os her, og som angiveligt stammer fra en indberetning, der er ca. 1 måned gammel, har ministeren ikke givet os under udvalgsarbejdet. Det er da udmærket, at ministeren nu vil foranledige denne 1 måned gamle indberetning sendt til udvalget, men det bestyrker altså yderligere det indtryk, at ministeren tager meget, meget let på dette med EF-problemerne i denne sammenhæng. Det er det indtryk, vi har fået af ministerens holdning til de ting, der gør os uvillige til at risikere at gå ind i et eventyr sammen med ministeren, hvis holdning til EF jo er særdeles bekendt.

Vi er medlemmer af De europæiske Fællesskaber på godt og på ondt, vi må holde indgåede aftaler, og jeg er enig med ministeren i, at det er et medlemskab på ondt, hvis det indebærer, at den gode danske brændevin skal stige med en tier, men når det er følgen af at deltage i et fællesskab, så må vi fuldt og helt leve op til de konsekvenser, det har. Ministerens meget nonchalante holdning til den side af sagen bekymrer os meget dybt.

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

Det er højst usædvanligt, at ministeren nu står her og gengiver et notat, som ikke har været forelagt skatte- og afgiftsudvalget. Men det bekræfter kun yderligere hele usikkerheden omkring EF-spørgsmålet i denne sag. Ministeren har udelukkende henholdt sig til danske udtalelser. Vi har ikke fået de egentlige udtalelser fra EF-repræsentanterne. Jeg må sige, at heller ikke det, ministeren i dag citerer, giver sikkerhed for EF-holdningen. Usikkerheden omkring dette spørgsmål består stadig med samme styrke.

Jeg skal ikke gå yderligere ind i debatten om grænsehandelsproblemerne og afgiftsforhøjelsesvirkningerne for 1977; jeg tror, at kendsgerningerne taler for sig selv.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Hvis hr. Ellemann-Jensen har tid til at høre efter – ja, det kan godt være, at hr. Ellemann-Jensen ikke behøver at høre efter, for han ved det udmærket godt – så vil jeg sige, at jeg indtil flere gange har sagt, hvordan det forholder sig med EF-kommissær Burkes udtalelser, og om det er et spørgsmål, Kommissionen har taget stilling til.

Jeg kan kun beklage endnu en gang, at hr. Ellemann-Jensen ikke har villet acceptere de udtalelser, jeg er kommet med. Selvfølgelig kan en minister ikke komme med udtalelser, som er ukorrekte, i hvert fald ikke uden at han kommer galt af sted, og derfor har mine udtalelser været helt i overensstemmelse med de indberetninger, som er kommet til mig. Det, som ligger klart nu, er, at nu må hr. Ellemann-Jensen acceptere, hvis han vil se kendsgerningerne i øjnene, at der ikke er taget stilling til dette spørgsmål i Kommissionen. Det er den ene side af sagen, og hvis vi kunne få det klaret af, så synes jeg, det var

[Ministeren for skatter og afgifter]

fornuftigt og rimeligt. Der er ikke taget stilling til dette spørgsmål i Kommissionen. Der foreligger en foreløbig udtalelse fra hr. Burke, som på et senere tidspunkt i øvrigt er blevet ganske klart afsvækket.

Tilbage står så den meddelelse, jeg også har givet udvalget indtil flere gange, om, at der foreligger en entydig udtalelse fra de eksperter, som den danske regering må og skal og bør konsultere i sager af den karakter; det er toldvæsenets eksperter, det er justitsministeriets eksperter, det er udenrigsministeriets eksperter, og der har ikke været nogen som helst vaklen i geledderne. De har alle været af den samme opfattelse, nemlig at det forslag, regeringen har fremsat, ikke kan være i strid med EF-traktatens bestemmelser. Det må trods alt for en ansvarlig regering være meget afgørende, og det burde også være afgørende for oppositionen, og jeg kan endnu en gang kun beklage, at man vedblivende vil rejse tvivl om dette spørgsmål.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§ 1

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes, idet 15 stemte for, 107 imod; 7 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 5 om en ny affattelse af lovforslagets §§ 3-38 (indsættelse af 32 nye paragraffer i disses sted) betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 1.

Ændringsforslag nr. 2

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4

forkastedes, idet 11 stemte for, 106 imod; 12 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 3, § 2 med de foretagne ændringer, § 3, ændringsforslag nr. 6-8, § 4, således ændret, ændringsforslag nr. 9 og 10, § 5, således ændret, §§ 6-16, ændringsforslag nr. 11 og 12, § 17, således ændret, §§ 18-20, ændringsforslag nr. 13, § 21, således

ændret, §§ 22-38, ændringsforslag nr. 14, § 39, således ændret, og § 40 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 15

forkastedes, idet 11 stemte for, 111 imod; 8 stemte hverken for eller imod.

§ 41-43

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Forespørgsel til energiministeren:

Forespørgsel af Birgith Mogensen (CD), Bollmann (CD), Mimi Jakobsen (CD) og Arne Melchior (CD):

»Hvilke konsekvenser drager regeringen af det positive udfald af den svenske a-kraft-afstemning?«.

(Forespørgsel nr. 18. Anmeldt 27/3 80. Fremme af foresp. vedt. 9/4 80).

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg gør opmærksom på, at eventuelle afstemninger under dette punkt på dagsordenen vil blive udsat til mødet i morgen.

Forhandling

Birgith Mogensen (CD):

Til trods for linie 3s store og uhyggelige skrækkampagne op til det svenske a-kraftvalg den 23. marts 1980 blev resultatet positivt set fra alle kernekrafttilhængerens synspunkt. Uanset hvordan man analyserer eller tolker stemmefordelingen, så må man indrømme, at kun 3,3 pct. stemte decideret og konkret nej, nemlig det antal personer, som afleverede blanke stemmesedler. Linie 3-gruppen fik godt 38 pct. af stemmemængden, men denne stemmegruppe kan CD ikke betegne som absolut nej-stemmer, idet disse